

ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการจับและการค้นโดยไม่มีหมายจับหรือหมายค้น*

สมรึก คณะพันธ์**

บทนำ

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ เป็นองค์กรหลักที่มีหน้าที่รักษาไว้ซึ่งความสงบเรียบร้อยของสังคม และของประชาชน โดยต้องอำนวยประโยชน์ต่อความสงบเรียบร้อยของสังคม และป้องกันปราบปราม การกระทำผิด ซึ่งเป็นภารกิจที่มีผลกระทบต่อความปกติสุขของสังคมและความปลอดภัยในชีวิต ทรัพย์สินของประชาชนแต่จากสภาวะความเจริญเติบโตของบ้านเมือง ความซับซ้อนและการอยู่ ร่วมกันอย่างแออัดทางสังคม ทำให้ปัญหาด้านอาชญากรรมหรือการทำความผิดทางอาญามี แนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น โดยในการทำความผิดผู้กระทำความผิดมีการนำเอาเทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาใช้ในการ ประกอบอาชญากรรม แม้เจ้าพนักงานตำรวจทุกหน่วยจะระดมสรรพกำลังตลอดจนความรู้ ความสามารถทั้งปวงดำเนินการป้องกันและปราบปรามอย่างเข้มงวดเพียงใด ก็ยังไม่สามารถ ปราบปรามและจับกุมผู้กระทำความผิดมาดำเนินคดีได้ตามเป้าหมายที่กำหนด เป็นเหตุให้สำนักงานตำรวจ แห่งชาติกำหนดนโยบายให้เจ้าพนักงานตำรวจทุกหน่วยเพิ่มมาตรการในการป้องกันและปราบปราม การกระทำผิดอย่างเต็มที่ พร้อมทั้งขอความร่วมมือจากประชาชนและหน่วยงานต่าง ๆ สนับสนุนการ ปฏิบัติงานของตำรวจเพื่อควบคุมมิให้คดีอาชญากรรมเพิ่มสูงขึ้น

การป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดเป็นอีกหน้าที่หนึ่งที่เจ้าพนักงานตำรวจได้รับ มอบหมายให้ทำการสืบสวนจับกุมผู้กระทำความผิดมาลงโทษ โดยเจ้าพนักงานตำรวจต้องมีความรู้ ด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่ อาทิเช่น กฎหมายอาญา วิธีพิจารณาความอาญา และ กฎหมายรัฐธรรมนูญอันเนื่องมาจากเจ้าพนักงานตำรวจเป็นผู้บังคับกฎหมายในการป้องกัน ปราบปราม โดยต้องจับกุมตัวผู้กระทำความผิดมาดำเนินคดีรับโทษตามกฎหมายซึ่งเป็นการใช้ กฎหมายในด้านเสื่อมเสียซึ่งสิทธิเสรีภาพในตัวบุคคลตามที่รัฐธรรมนูญกำหนดไว้ ดังนั้นการกระทำ การป้องกันและปราบปรามของเจ้าพนักงานตำรวจ ไม่ว่าจะเป็นการสืบสวน สอบสวน ตรวจค้นหรือ จับกุม ย่อมต้องกระทำไปโดยชอบด้วยกฎหมายทั้งสิ้น เนื่องจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยทุก ฉบับที่ผ่านมาได้บัญญัติรับรองถึงสิทธิและเสรีภาพของบุคคลไว้ว่าบุคคลย่อมมีสิทธิและเสรีภาพในชีวิต ร่างกาย การทรงมาน ทารุณกรรม หรือการลงโทษด้วยวิธีการโหดร้ายหรือไร้มนุษยธรรมจะกระทำมิได้

* เรียบเรียงจากสารนิพนธ์เรื่อง “ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการจับและการค้นโดยไม่มีหมายจับหรือ หมายค้น” หลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต

คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต

** นักศึกษาหลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต

กรณีการจับกุม คุ่มขัง ตรวจค้นตัวบุคคลหรือการกระทำอื่นใดอันกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพ รัฐธรรมนูญได้บัญญัติว่าบุคคลย่อมมีเสรีภาพในเคหสถาน บุคคลย่อมได้รับความคุ้มครองในการที่จะอยู่อาศัย ครอบครองเคหสถานโดยปกติสุขการเข้าไปในเคหสถานโดยปราศจากความยินยอมของผู้ครอบครองหรือการตรวจเคหสถานจะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายจากบทบัญญัติรัฐธรรมนูญดังกล่าว และในทางปฏิบัติยังมีบางกรณีที่กฎหมายไม่มีความชัดเจน ไม่ครอบคลุมถึงกรณีปัญหาที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับอำนาจของเจ้าพนักงานตำรวจในการเข้าไปจัดการแก้ไขกับปัญหาโดยตรง อันถือเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เจ้าพนักงานตำรวจไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ให้เกิดประสิทธิผลได้อย่างแท้จริง จึงก่อให้เกิดปัญหาโดยกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับอำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานตำรวจกับการจับและการค้นโดยไม่มีหมายจับหรือหมายค้นยังมีความไม่เหมาะสมกับกรณีการกระทำความผิดหรือการก่ออาชญากรรมในปัจจุบัน และการกระทำผิดแต่ละครั้งผู้ที่กระทำผิดไม่มีความเกรงกลัวหรือเคารพต่อกฎหมายบ้านเมือง แม้กฎหมายกำหนดวิธีการต่าง ๆ มาบังคับใช้กับการกระทำผิดในกรณีดังกล่าว และเจ้าพนักงานตำรวจได้ใช้ความรู้ความสามารถทั้งปวง ดำเนินการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมอย่างเข้มงวดเพียงใดก็ยังไม่สามารถปราบปรามและจับกุมผู้กระทำผิดให้ลดลงหรือหมดไปจากสังคมได้ และที่สำคัญในทางปฏิบัติพบปัญหาและอุปสรรคในเรื่องอำนาจในการจับผู้กระทำความผิดโดยไม่มีหมายจับ อำนาจในการค้นในที่สาธารณะโดยไม่มีหมายค้นและการเข้าไปในที่สาธารณะเมื่อผู้ถูกจับมิใช่เจ้าบ้าน เป็นผลให้การปฏิบัติงานของเจ้าพนักงานตำรวจในการติดตามผู้กระทำความผิดได้รับโทษตามกฎหมายจึงเป็นไปได้ยากและประสบปัญหาต่าง ๆ มากมาย

ในบทความนี้ได้ทำการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีกับกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจับและการค้น และวิเคราะห์ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการจับและการค้นโดยไม่มีหมายจับหรือหมายค้นเพื่อเสนอแนะแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจับและการค้นโดยไม่มีหมายจับหรือหมายค้นให้มีความเหมาะสมกับสังคมในปัจจุบันนี้ ดังนี้

1. ปัญหาเกี่ยวกับอำนาจในการจับผู้กระทำความผิดโดยไม่มีหมายจับ

ปัจจุบันเจ้าพนักงานตำรวจได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่หลายด้าน ทั้งรักษาความสงบเรียบร้อยของสังคม ป้องกันปราบปรามอาชญากรรม และรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน โดยทั้งนี้หน้าที่หลักของเจ้าพนักงานตำรวจคือการป้องกันปราบปรามและจับกุมตัวผู้กระทำความผิดมาดำเนินคดีรับโทษตามกฎหมายซึ่งเกี่ยวกับความเดือดร้อนของประชาชนโดยตรง เมื่อมีการกระทำความผิดอาญาเกิดขึ้น การกำหนดให้ไม่มีหมายจับหรือคำสั่งของศาลนั้นเพื่อเป็นเงื่อนไขในการจับสำหรับการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพในร่างกายของบุคคลที่จะไม่ถูกปฏิบัติโดยไม่เหมาะสม และศาลมีอำนาจตรวจสอบความเหมาะสมในการจับที่จะต้องมีความเหมาะสมพอสมควรว่าบุคคลใดน่าจะ

กระทำความผิด เมื่อพิจารณาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาจะเห็นได้ว่ามีวัตถุประสงค์เป็นสองลักษณะคือ ด้านการให้ความคุ้มครองบุคคลผู้บริสุทธิ์ไม่ให้อำนาจไม่ต้องได้รับความเดือดร้อนจากขั้นตอนการปฏิบัติตามกฎหมายและอีกด้านที่สำคัญคือ เพื่อคุ้มครองสังคมโดยกำหนดหลักเกณฑ์ เพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายอาญามีความศักดิ์สิทธิ์ ผู้ใดที่กระทำความผิดจะต้องถูกดำเนินคดีและถูกลงโทษตามกฎหมาย ดังนั้นหลักเกณฑ์ที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาจึงมุ่งเน้นตามวัตถุประสงค์เป็นสองลักษณะดังกล่าว เป็นการพิจารณาให้น้ำหนักระหว่างสิทธิเสรีภาพของบุคคลกับอำนาจในการใช้กฎหมายของเจ้าพนักงานตำรวจเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยของสังคมในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับความผิดอาญา เจ้าพนักงานตำรวจมีหน้าที่จะต้องรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชนและปฏิบัติให้กฎหมายอาญามีผลบังคับ มีความศักดิ์สิทธิ์เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการดำเนินกรกับผู้ที่กระทำความผิดให้ได้รับโทษตามกฎหมายตามทฤษฎีการลงโทษ

ในการจับโดยต้องมีหมายจับเป็นเรื่องที่กฎหมายมุ่งคุ้มครองสิทธิของบุคคล แต่ในบางสถานการณ์สังคมก็ต้องได้รับความคุ้มครองและกฎหมายอาญาก็ต้องมีความศักดิ์สิทธิ์เพื่อให้ผู้เสียหายได้รับความเสียหาย ด้านจิตใจ ด้านความรู้สึกอย่างรวดเร็วเพื่อให้สังคมมีความปลอดภัยและเพื่อให้อาชญากรมีความยำเกรงต่อกฎหมาย กฎหมายจึงกำหนดหลักเกณฑ์ให้เจ้าพนักงานตำรวจสามารถจับกุมผู้กระทำความผิดได้โดยไม่ต้องมีหมายจับเพื่อให้ผู้กระทำความผิดได้รับโทษอย่างทันควัน ภายใต้หลักเกณฑ์หรือเงื่อนไขตามกฎหมายที่ยอมรับได้ว่าผู้ถูกจับนั้นจะไม่ถูกกระทำโดยการกลั่นแกล้งหรือไม่เป็นธรรมต่อสิทธิเสรีภาพ เพื่อให้เจ้าพนักงานตำรวจสามารถจับกุมผู้กระทำความผิดได้โดยไม่ต้องนิ่งดูตาย ซึ่งตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาตรา 78 (1)-(4) ได้บัญญัติข้อยกเว้นให้เจ้าพนักงานตำรวจยอมจับบุคคลโดยไม่ต้องมีหมายจับได้กรณีดังต่อไปนี้

- (1) เป็นกรณีที่เป็นกรกระทำผิดซึ่งหน้า
- (2) พบบุคคลที่มีพฤติกรรมและมีเครื่องมือหรืออาวุธที่น่าจะก่อเหตุร้าย
- (3) มีเหตุออกหมายจับบุคคลนั้นตามมาตรา 66 (2) แต่มีความจำเป็นเร่งด่วนที่ไม่อาจขอหมายจับได้เป็นการจับผู้ต้องหาหรือจำเลยที่หนีหรือหลบหนีในระหว่างถูกปล่อย

ตามกรณีดังกล่าวข้างต้นเป็นข้อยกเว้นที่ให้อำนาจจับบุคคลได้โดยไม่ต้องมีหมายจับเพียงเท่านี้ ซึ่งหากมีกระทำความผิดที่ไม่ใช่กรณีที่เป็นตามข้อยกเว้นเจ้าพนักงานตำรวจย่อมไม่มีอำนาจจับบุคคลได้และหากปรากฏว่าเป็นคดีที่ผู้ต้องหากระทำความผิดอาญาร้ายแรงสะเทือนขวัญ อย่างเช่นว่าฆ่าคนตาย ฆ่าข่มขืน เหตุทำร้ายมิได้รับบาดเจ็บสาหัส หรือมีเหตุชิงทรัพย์ ปล้นทรัพย์ หรือพฤติกรรมออกอาชญากรรมที่มีความผิดกฎหมายอาญาที่มีโทษอัตราสูงเกินกว่าห้าปี อันเป็นที่หวาดกลัวของคนในสังคมอย่างมากโดยผู้กระทำความผิดไม่มีความเกรงกลัวต่อกฎหมายบ้านเมืองและมีความจำเป็นที่ต้องติดตามจับกุมผู้กระทำความผิดได้โดยเร็วเพื่อให้ประชาชนในสังคมมีความปลอดภัยในชีวิต เมื่อมีการกระทำ

ความผิดในลักษณะดังกล่าวไม่ใช่กรณีที่เป็นข้อยกเว้นตามกฎหมายในการจับกุมผู้กระทำความผิดเจ้าพนักงานตำรวจจะต้องมีหมายจับก่อน

กรณีการขอหมายจับผู้ต้องหากระทำความผิดอาญาร้ายแรงสะเทือนขวัญหรือพฤติการณ์ อุกอาจที่เป็นความผิดกฎหมายอาญาที่มีโทษอัตราสูงเกินกว่าห้าปี อันเป็นที่หวาดกลัวของคนในสังคม เมื่อมีการกระทำความผิดเกิดขึ้นและไม่ใช่กรณีข้อยกเว้นตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความ อาญามาตรา 78 (1)-(4)เจ้าพนักงานตำรวจจะต้องมีหมายจับจากศาล ซึ่งจะต้องใช้เวลาพอสมควรใน การรวบรวมพยานหลักฐานเพื่อให้ศาลพิจารณาออกหมายจับผู้กระทำความผิด ในบางสถานการณ์หลังมี การก่อเหตุในลักษณะดังกล่าวแล้วเจ้าพนักงานตำรวจอาจสืบทราบจนกระทั่งรู้ว่าผู้กระทำความผิดพัก อาศัยอยู่ที่ไหน แต่ก็ต้องรอให้มีการออกหมายจับก่อนจนผู้ที่กระทำความผิดรู้ตัวและหลบหนีไป ซึ่งเมื่อ พิจารณาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาตรา 78 (1)-(4) ในกรณียกเว้นให้จับได้โดยไม่ต้อง มีหมายจับนั้นยังไม่สอดคล้องและเหมาะสมกับการกระทำความผิดอาญาร้ายแรงในปัจจุบันนี้ทำให้การ ปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานตำรวจไม่มีประสิทธิภาพและประสบผลสำเร็จเมื่อมีการกระทำความผิด อาญาร้ายแรงสะเทือนขวัญดังที่กล่าวข้างต้น อีกทั้งตามบทบัญญัติกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาได้ กำหนดบทบัญญัติเกี่ยวกับกรณียกเว้นให้อำนาจจับได้โดยไม่ต้องมีหมายจับซึ่งมุ่งคุ้มครองผู้กระทำ ความผิดไว้มากจนเกินไปจนกลายเป็นว่ากฎหมายละเลยและไม่ให้การเยียวยาหรือให้การคุ้มครองสิทธิ ของผู้เสียหายเสียเอง เมื่อผู้กระทำความผิดได้รับความคุ้มครองจากกฎหมายต่าง ๆ และกว่าที่เจ้า พนักงานตำรวจจะนำตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษได้นั้นต้องมีขั้นตอนหลักเกณฑ์ตามกฎหมายอีก มากมายไม่ว่าจะเป็นการจับกุม คမ်းขัง การสอบปากคำ การรวบรวมพยานหลักฐานซึ่งจะเห็นได้ว่ากว่า ที่ศาลจะพิพากษาลงโทษผู้กระทำความผิดได้นั้นกระบวนการทุกอย่างจะต้องถูกต้องตามที่กฎหมาย กำหนดและหากเกิดข้อผิดพลาดหรือมีข้อบกพร่องจนเหตุทำให้ศาลยก ดังนั้นเพื่อรักษาความสงบ เรียบร้อยของสังคม และเพื่อให้กฎหมายอาญามีผลบังคับใช้ที่มีความศักดิ์สิทธิ์ อีกทั้งเพื่อเป็นการ คุ้มครองสังคมให้ปลอดภัยมากยิ่งขึ้นจึงควรเพิ่มอำนาจเจ้าพนักงานตำรวจในการติดตามจับกุมและ ควบคุมตัวผู้ที่ก่อเหตุประทุษร้ายอุกฉกรรจ์ต่อชีวิตร่างกาย ทรัพย์สินของประชาชนที่เป็นความผิด กฎหมายอาญาที่มีโทษอัตราสูงเกินกว่าห้าปี จนเป็นที่น่าหวาดกลัวและเป็นภัยร้ายแรงต่อสังคมมาสู่ กระบวนการตามกฎหมายให้มีความรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ เพื่อคุ้มครองผู้เสียหาย ประชาชน หรือสังคมส่วนร่วมมากกว่าการที่จะคำนึงถึงสิทธิของผู้กระทำความผิด ไม่เช่นนั้นแล้วสังคมย่อมไม่ อาจสงบสุขได้ ในเมื่อมีการให้ความคุ้มครองในสิทธิของผู้กระทำความผิดที่ไปกระทำความผิดหรือละเมิด สิทธิของผู้อื่น โดยไม่คำนึงถึงเจตนารมณ์ของกฎหมายกฎหมายที่ต้องมุ่งคุ้มครองประโยชน์สุขแก่ ส่วนรวม

2. ปัญหาเกี่ยวกับอำนาจในการค้นในที่รโหฐานโดยไม่มีหมายค้น

ในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานตำรวจเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยแก่สังคมต้องเผชิญหน้ากับผู้กระทำความผิด การตรวจค้นเพื่อเก็บรวบรวมพยาน หลักฐาน วัตถุพยาน ของกลางที่ผู้กระทำความผิดมีไว้หรือใช้ในการก่อเหตุให้ได้ครบถ้วนและสมบูรณ์ที่สุดเพื่อใช้ในการดำเนินคดี หากสามารถดำเนินการตรวจค้นได้อย่างมีประสิทธิภาพจะเป็นผลดีต่อการป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดด้วย ในบทบัญญัติตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาจะเป็นหลักประกันคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนที่เจ้าพนักงานตำรวจหรือผู้บังคับใช้กฎหมายใด ๆ จะต้องใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน ดังนั้นการค้นในที่รโหฐานเจ้าพนักงานต้องปฏิบัติตามที่กฎหมายให้อำนาจไว้โดยเคร่งครัด เพราะที่รโหฐานหมายถึงความถึงสถานที่ต่าง ๆ ซึ่งไม่ใช่ที่สาธารณะสถานรวมตลอดถึงบริเวณขอบรั้วของอาณาเขตของที่รโหฐานนั้นด้วยหรือสถานที่ที่ประชาชนทั่วไปไม่มีความชอบธรรมที่จะเข้าไปได้ หลักการค้นที่รโหฐานนั้นจะต้องมีหมายค้นซึ่งอาจค้นเพื่อหาตัวบุคคลหรือสิ่งของ เว้นแต่จะเข้าหลักเกณฑ์ที่ทำให้เจ้าพนักงานตำรวจสามารถเข้าค้นที่รโหฐานได้โดยไม่ต้องมีหมายค้นตามกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาตรา 92 กำหนดให้เจ้าพนักงานตำรวจค้นได้เมื่อมีหมายค้นหรือคำสั่งของศาล การค้นโดยไม่มีหมายหรือคำสั่งศาลสามารถทำได้เมื่อมีเหตุตามกฎหมาย ซึ่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาจะเป็นหลักประกันคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนที่เจ้าพนักงานตำรวจหรือผู้บังคับใช้กฎหมายจะต้องใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน

แต่ในกรณีที่ได้รับแจ้งว่ามีกระทำความผิดทางอาญาต่อชีวิตและร่างกายในที่รโหฐานหรือเป็นการกระทำความผิดที่มีความรุนแรงและเป็นความผิดอาญาแผ่นดิน เมื่อจะเกิดเหตุการณ์ขึ้นและเจ้าพนักงานตำรวจทราบเรื่องและเจ้าพนักงานตำรวจจะต้องไปสถานที่นั้นเพื่อทำการระงับเหตุอย่างรวดเร็วหรือป้องกันเหตุที่จะเกิดไม่ให้เกิดความร้ายแรงแก่ชีวิต หรือร่างกาย หากเจ้าพนักงานตำรวจปฏิบัติหน้าที่ด้วยความล่าช้าในการระงับเหตุที่จะเกิดขึ้น อาจส่งผลกระทบต่อให้เกิดความร้ายแรงของเหตุนั้นมากกว่าเดิมเช่น ตามกรณีดังกล่าวส่วนมากเป็นเหตุที่ได้ก่อเหตุขึ้นในที่รโหฐานไม่ว่าจะเป็นบ้าน บ้านเช่า คอนโดมิเนียม อพาร์ทเมนท์ หรือห้องชุดอื่น ๆ ในลักษณะเดียวกันที่ได้เปลี่ยนแปลงไปแตกต่างจากในอดีต สภาพการอยู่อาศัยมีสลับซับซ้อนมากกว่าในอดีต ซึ่งโดยสภาพการณ์ในบางครั้งอาจมีบุคคลตกอยู่ในภยันตรายต่อชีวิตหรืออาจมีบุคคลตกอยู่ภายใต้บังคับที่ไม่สามารถขอความช่วยเหลือจากเจ้าพนักงานตำรวจได้ ภายหลังจากที่ได้ขอความช่วยเหลือและแจ้งให้เจ้าพนักงานตำรวจทราบแล้ว เมื่อเจ้าพนักงานตำรวจได้รับแจ้งและมายังที่เกิดเหตุกลับไม่พบสิ่งผิดปกติดันแสดงว่าเกิดเหตุร้ายขึ้นในสถานที่นั้น หรือมีการกระทำความผิดในที่รโหฐานเกิดขึ้นแล้ว แต่เหตุการณ์ได้สงบหรือยุติไปแล้วและผู้กระทำความผิดยังอยู่ในที่รโหฐานนั้นดังนั้นในการเข้าไปในที่รโหฐานเพื่อระงับเหตุหรือให้ความช่วยเหลือบุคคล หากไม่ปรากฏว่าเป็นกรณีตามกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาตรา 92 (1) - (5) เจ้าพนักงานตำรวจก็ไม่มีอำนาจเข้าไปในที่รโหฐานที่ได้รับแจ้งเหตุเช่นนี้ได้ เจ้าพนักงานตำรวจต้องมี

หมายค้นจากศาลจึงเกิดข้อจำกัดในการป้องกันและปราบปรามการกระทำผิด ซึ่งในการขอออกหมายได้นั้นต้องปฏิบัติตามระเบียบขั้นตอนมากมายเจ้าพนักงานตำรวจต้องใช้ระยะเวลาในการรวบรวมพยานหลักฐานยื่นคำร้องต่อศาลประกอบการพิจารณาทั้งคำร้องต้องระบุสถานที่ระบุชื่อเจ้าของสถานที่และอื่น ๆ เพื่อขอหมายค้น ในบางครั้งสถานที่เกิดเหตุกับที่ทำการของศาลอาจอยู่ไกลกันต้องใช้ระยะเวลาเดินทางเพื่อขอออกหมายจากศาลทำให้ผู้ที่กระทำผิดหลบหนีไปแล้วก็ได้ เป็นผลให้เจ้าพนักงานตำรวจไม่สามารถแก้ไขปัญหาการกระทำความผิดทางอาญาในที่รโหฐานได้ทันท่วงที ผู้ศึกษาเห็นว่าข้อยกเว้นการเข้าที่รโหฐานโดยไม่มีหมายค้นหรือคำสั่งของศาลตามกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 92 (1) ที่จะนำไปปรับใช้เพื่อพิจารณาแก่กรณีดังกล่าวก็ยังไม่ครอบคลุมและคลุมเครือถึงกรณีที่มีการกระทำผิดในที่รโหฐานจึงเป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหาในการปฏิบัติหน้าที่เจ้าพนักงานตำรวจควรมีแนวทางที่ชัดเจนในการเข้าไปในที่รโหฐานเพื่อช่วยชีวิตผู้บริสุทธิ์ได้แม้จะเป็นการเข้าไปในที่รโหฐานนั้นจะเป็นการกระทบถึงสิทธิของบุคคลในที่รโหฐาน ซึ่งอำนาจในการเข้าไปในที่รโหฐานโดยไม่มีหมายค้นตามกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 92 (1) ที่กำหนดให้ “เมื่อมีเสียงร้องให้ช่วยมาจากข้างในที่รโหฐาน หรือมีเสียงหรือพฤติกรรมอื่นใดอันแสดงได้ว่ามีเหตุร้ายเกิดขึ้นในที่รโหฐานนั้น” ยังไม่สามารถนำมาปรับใช้แก่กรณีที่มีการกระทำความผิดในที่รโหฐานที่เกิดขึ้นในปัจจุบันได้ซึ่งมีลักษณะการกระทำผิดที่เกิดขึ้นบางกรณีไม่อยู่ภายใต้ขอบเขตข้อยกเว้นที่กำหนดไว้ประกอบกับที่รโหฐานในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม ทำให้การปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานตำรวจในการป้องกันอาชญากรรมและให้ความช่วยเหลือบุคคลที่ตกเป็นผู้เสียหายไม่ประสบผลสำเร็จ และการบัญญัติว่า “พฤติกรรมอื่นใด” จึงเป็นการกำหนดไว้ให้ไม่มีชัดเจนและเป็นการกำหนดไว้ในลักษณะกว้าง ๆ เพื่อให้เจ้าพนักงานตำรวจใช้ดุลยพินิจกับข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น แต่ก็มีได้กำหนดหลักเกณฑ์ขอบเขตของการใช้ดุลยพินิจที่ชัดเจนเพียงพอจึงทำให้เกิดปัญหาแก่เจ้าพนักงานตำรวจเกี่ยวกับการใช้ดุลยพินิจถึงกรณีดังกล่าวกับข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น และนอกจากนี้ยังมีผู้ให้นิยามความหมายให้รวมถึงในลักษณะเดียวกันเช่นกรณีมีเสียงทะเลาะวิวาทหรือเสียงป็นดังขึ้นภายในบ้าน การกวดกมือให้ช่วย หรือพบรอยเลือด แต่ก็เป็นเพียงการอธิบายขยายความหมายตามความคิดเห็นของผู้เขียนหนังสือหรือตำราเพื่อให้เกิดความเข้าใจในการเรียนเกี่ยวกับคำว่า “พฤติกรรมอื่นใด” เท่านั้นซึ่งนิยามความหมายนั้นก็ยังไม่มีความพิพากษาของศาลถึงกรณีที่กล่าวมารองรับ จึงไม่อาจนำมาใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานตำรวจในการเข้าไปในที่รโหฐานได้ ในกรณีที่เจ้าพนักงานตำรวจได้รับแจ้งและขอความช่วยเหลือการเข้าไปในที่รโหฐานเพื่อระงับเหตุร้ายที่จะเกิดขึ้นไม่อยู่ภายใต้ขอบเขตข้อยกเว้นที่กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 92 (1) ที่ได้กำหนดไว้จึงควรเพิ่มเติมขยายนิยามความหมายของคำว่า “พฤติกรรมอื่นใด” ให้มีความชัดเจนและครอบคลุมถึงกรณีปัญหาที่เกิดขึ้นเพราะว่าในการปฏิบัติหน้าที่นั้นเป็นการเผชิญเหตุในลักษณะจำเป็นเร่งด่วนในขณะนั้นและต้องพิจารณาใช้ดุลยพินิจประกอบการตัดสินใจในการปฏิบัติหน้าที่ ดังนั้นหากไม่มีการกำหนดหลักเกณฑ์ที่

ชัดเจนเพียงพอถึง กรณีที่เจ้าพนักงานตำรวจได้รับแจ้งว่ามีการกระทำความผิดในที่รโหฐานดังที่ได้กล่าวมาข้างต้น การให้ความคุ้มครองความปลอดภัยแก่ผู้ที่แจ้งเหตุหรือผู้ที่ต้องการความช่วยเหลือจากเจ้าพนักงานตำรวจก็จะเกิดความล่าช้า เนื่องจากไม่อาจเข้าไปในรโหฐานเพื่อให้ความช่วยเหลือได้ จึงเกิดปัญหาในการป้องกันและรักษาความสงบเรียบร้อยที่จะเกิดขึ้นในที่รโหฐาน

3. ปัญหาการเข้าไปในที่รโหฐานเมื่อผู้ถูกจับมิใช่เจ้าบ้าน

ในกรณีที่มีการกระทำความผิดอาญาเกิดขึ้นและผู้ที่เกี่ยวข้องได้หลบหนีการจับกุมของเจ้าพนักงานตำรวจจนกระทั่งศาลได้ออกหมายจับบุคคลดังกล่าวแล้ว ในการติดตามสืบสวนเพื่อจับกุมบุคคลตามหมายจับมาสู่กระบวนการทางกฎหมายนั้น หากพบว่าบุคคลตามหมายจับได้หลบหนีเข้าไปอยู่ในบ้านของตนเจ้าพนักงานก็สามารถเข้าไปจับบุคคลตามหมายจับได้โดยไม่ต้องมีหมายค้น ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาตรา 92 (5) เมื่อที่รโหฐานนั้นบุคคลผู้จะต้องถูกจับเป็นเจ้าบ้านและเป็นการจับโดยมีหมายจับ หรือเป็นการจับตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 78 บทบัญญัติดังกล่าวเป็นข้อยกเว้นที่ให้เจ้าพนักงานตำรวจสามารถเข้าไปจับบุคคลตามหมายจับในบ้านอันเป็นที่รโหฐานได้หากบุคคลตามหมายจับนั้นเป็นเจ้าบ้าน และคำว่า “เจ้าบ้าน” หากพิจารณาความหมายตามพจนานุกรมหมายถึง บุคคลผู้เป็นหัวหน้าซึ่งครอบครองบ้านในฐานะเป็นเจ้าของผู้เช่าหรือในฐานะอื่นเช่น ผู้ดูแลบ้าน และตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญารวมถึงศาลได้มีคำพิพากษาให้หมายควมรวมถึงคู่สมรสของผู้เป็นหัวหน้าเท่านั้นถ้าบุคคลที่มีหมายจับเป็นเจ้าบ้านตามนิยามความหมายที่ดังกล่าวข้างต้น เจ้าพนักงานตำรวจก็สามารถเข้าไปจับได้โดยไม่ต้องมีหมายค้น

แต่ในกรณีที่บุคคลที่มีหมายจับเป็นบุตรของเจ้าบ้านและหากพบว่าบุคคลตามหมายจับได้หลบหนีเข้าไปอยู่ในบ้านของบิดาหรือมารดาซึ่งเป็นเจ้าบ้าน การที่เจ้าพนักงานตำรวจผู้ติดตามจับกุมบุคคลผู้ที่มีหมายจับจะเข้าไปจับบุคคลตามหมายจับนั้นไม่สามารถทำได้ แม้จะมีหมายจับก็ต้องมีหมายค้นประกอบด้วยเพราะตามความหมายของเจ้าบ้านตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 92 (5) ไม่ได้หมายความรวมถึงบุตรของเจ้าบ้านด้วย จึงเกิดปัญหาขึ้นในทางปฏิบัติและเป็นอุปสรรคในการที่จะจับหรือนำตัวบุคคลตามหมายจับซึ่งเป็นบุตรของเจ้าบ้านมาสู่กระบวนการทางกฎหมาย ทำให้เกิดความล่าช้าต่อการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานตำรวจและย่อมเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้เกิดความยุติธรรมที่ล่าช้าคือความไม่ยุติธรรมต่อผู้เสียหายอย่างแท้จริง ตัวอย่างเช่นกรณีบุคคลตามหมายจับเป็นบุตรของเจ้าบ้านเจ้าพนักงานตำรวจติดตามสืบสวนจนทราบและพบบุคคลตามหมายจับแล้วแต่เนื่องจากบุคคลตามหมายจับเป็นบุตรของเจ้าบ้าน ในการเข้าไปจับบุคคลตามหมายจับดังกล่าวจะต้องมีหมายค้นด้วยซึ่งถ้าในระหว่างรอหมายค้นนั้นหากบุคคลตามหมายจับรู้ตัวและหลบหนีไปย่อมทำให้การติดตามจับกุมบุคคลตามหมายจับมีความลำบากมากยิ่งขึ้น ถึงแม้จะมี

การพัฒนาเทคโนโลยีที่ทันสมัยขึ้นทำให้การติดตามสืบสวนเพื่อพบบุคคลตามหมายจับเจ้าพนักงานตำรวจต้องใช้ระยะเวลาในการติดตามค้นหาที่פקอาศัยของบุคคลตามหมายจับนานพอสมควร เนื่องจากบุคคลที่มีหมายจับมีความต้องการจะหลบหนีรวมทั้งระมัดระวังตัวเองเป็นพิเศษเพื่อหลีกเลี่ยงการติดตามจับกุมจากเจ้าพนักงานตำรวจและหากเป็นคดีอุกฉกรรจ์ร้ายแรงอย่างยิ่ง ย่อมส่งผลให้เกิดความสะเทือนขวัญและหวาดผวาของคนสังคม ดังนั้นหากเจ้าพนักงานตำรวจมีความต้องการจะทำการจับบุคคลตามหมายจับที่เป็นบุตรของเจ้าบ้านจะต้องขอให้ศาลออกหมายค้นก่อนการขอหมายค้นจากศาลนั้น ต้องใช้ระยะเวลาในการรวบรวมพยานหลักฐานเพื่อให้ศาลใช้ประกอบการพิจารณาออกหมายค้นให้ด้วยและพบว่ากว่าจะได้หมายค้นจากศาลเพื่อเข้าที่รโหฐานไปจับบุคคลตามหมายแล้วแต่บุคคลตามหมายจับที่เป็นบุตรของเจ้าบ้านได้หลบหนีไปแล้ว หรือเจ้าพนักงานตำรวจในบางกรณีเมื่อพบบุคคลตามหมายจับที่เป็นบุตรของเจ้าบ้านแล้วต้องรอให้บุคคลตามหมายจับดังกล่าวออกมาจากที่รโหฐานนั้นก่อนจึงจะดำเนินการตามหมายจับได้ซึ่งบุคคลตามหมายจับที่เป็นบุตรของเจ้าบ้านย่อมรู้ตัวและหาทางหลบหนีไป ตลอดจนบิดามารดาของบุตรบุคคลตามหมายจับได้ให้การช่วยเหลือบุตรของตนและไม่ให้ความร่วมมือแก่เจ้าพนักงานเจ้าหน้าที่ตำรวจในการจับกุมบุคคลตามหมายจับ แต่ตามกฎหมายแม้จะมีหมายจับเจ้าพนักงานตำรวจก็ไม่สามารถเข้าไปจับบุคคลตามหมายจับที่เป็นบุตรของเจ้าบ้านนั้นได้เพราะไม่ใช่กรณียกเว้นตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาตรา 92 (5) เจ้าพนักงานตำรวจจึงไม่มีอำนาจเข้าไปในบ้านหลังดังกล่าวได้ จึงเป็นอีกกรณีปัญหาที่ทำให้การปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานตำรวจในการติดตามจับกุมบุคคลตามหมายจับมาสู่กระบวนการทางกฎหมายเพื่อให้ได้รับการลงโทษไม่ประสบผลสำเร็จและอาจส่งผลกระทบต่อทำให้ผู้เสียหายไม่ได้รับความยุติธรรมตามกฎหมาย

ในบางสถานการณ์ที่เจ้าพนักงานตำรวจพบบุคคลตามหมายจับซึ่งเป็นบุตรพักอาศัยอยู่ในบ้านของเจ้าบ้านและเจ้าพนักงานตำรวจได้ขอให้ผู้ซึ่งเป็นเจ้าบ้านให้ความร่วมมือโดยให้ความยินยอมให้เจ้าพนักงานตำรวจเข้าไปในบ้านหลังดังกล่าวเพื่อจับกุมบุคคลบุคคลดังกล่าว โดยได้รับความยินยอมด้วยวาจาจากผู้ซึ่งเป็นเจ้าบ้านหลังนั้นให้เข้าไปในบ้านหลังนั้นได้ อันเป็นการเข้าไปในที่รโหฐานโดยอาศัยหลักความยินยอมของผู้ที่เป็นเจ้าบ้าน เจ้าพนักงานตำรวจย่อมมีอำนาจเข้าไปจับกุมบุคคลตามหมายจับในบ้านหลังนั้นได้แต่ภายหลังจากที่เจ้าพนักงานตำรวจได้จับกุมหรือควบคุมตัวบุคคลตามหมายจับที่เป็นบุตรของเจ้าบ้านมาอย่างที่ทำการเรียบร้อยแล้ว ผู้เป็นเจ้าบ้านก็ให้การปฏิเสธว่าไม่ได้ให้ความยินยอมแก่เจ้าพนักงานตำรวจในการเข้าไปจับกุมบุคคลดังกล่าวในบ้านของตน ประกอบกับเจ้าพนักงานตำรวจเองก็ไม่มีหลักฐานหลักฐานยืนยันถึงการให้ความยินยอมของเจ้าบ้านเนื่องจากการให้ความยินยอมด้วยวาจา อีกทั้งการให้ความยินยอมดังกล่าวผู้เป็นเจ้าบ้านอาจจะยังไม่ได้คิดวิเคราะห์มากเท่าที่ควรเนื่องเป็นช่วงเวลากระชั้นชิดจึงตกลงให้ความร่วมมือแก่เจ้าพนักงานตำรวจในขณะนั้น แต่เมื่อเวลาผ่านไปกลับให้การปฏิเสธว่าตนไม่ได้ให้ความยินยอมแก่เจ้าพนักงาน

เข้าไปในบ้านของตนเป็นสาเหตุให้การปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานตำรวจชุดจับกุมบุคคลตามหมายจับซึ่งเป็นบุตรของเจ้าบ้านเป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย และทำให้เจ้าพนักงานตำรวจชุดจับกุมถูกฟ้องร้องดำเนินคดีและถูกพิจารณาโทษทางวินัยด้วย

ดังนั้น จะเห็นได้ว่าตามบทบัญญัติข้อยกเว้นให้เจ้าพนักงานตำรวจมีอำนาจจับกุมบุคคลตามหมายจับในที่รโหฐานได้โดยไม่ต้องมีหมายค้นตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาตรา 92 (5) ดังกล่าวยังไม่ครอบคลุมกรณีที่บุคคลตามหมายจับเป็นบุตรของเจ้าบ้าน และบทบัญญัติดังกล่าวมุ่งให้การคุ้มครองบุคคลที่มีหมายจับที่เป็นบุตรของเจ้าบ้านมากเกินไปจนจะทำให้การคุ้มครองความปลอดภัยแก่สังคมโดยรวมจากผู้ที่ทำให้เกิดกฎหมาย ทำให้เจ้าพนักงานตำรวจผู้ทำหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยความปลอดภัยให้แก่สังคมประสบปัญหาในทางปฏิบัติในการติดตามจับกุมและควบคุมตัวบุคคลตามหมายมาลงโทษตามกฎหมายได้อย่างรวดเร็ว

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

การกระทำความผิดหรือการก่ออาชญากรรมในปัจจุบันนับวันจะมีจำนวนที่เพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ ตามความเจริญทางวัตถุ การพัฒนาทางเทคโนโลยีมีมากขึ้น ประกอบสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปทำให้การการกระทำผิดหรือการก่ออาชญากรรมมีการพัฒนาตามไปและการกระทำผิดแต่ละครั้งที่ปรากฏจะมีความร้ายแรง อุกฉกรรจ์และเป็นที่หวาดกลัวแก่ประชาชนในสังคมเป็นอย่างมากผู้ที่กระทำผิดไม่มีความเกรงกลัวหรือเคารพต่อกฎหมายบ้านเมือง แม้เจ้าพนักงานตำรวจผู้มีหน้าที่บังคับใช้กฎหมายให้เกิดความศักดิ์สิทธิ์และรักษาความสงบเรียบร้อยแก่สังคมจะระดมสรรพกำลังตลอดจนความรู้ความสามารถทั้งปวงดำเนินการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมอย่างเข้มงวดเพียงใด ก็ยังไม่สามารถปราบปรามและจับกุมผู้กระทำผิดให้ลดลงหรือหมดไปจากสังคมโดยรวมได้อันเนื่องมาจากกฎหมายได้จำกัดอำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานตำรวจในการปฏิบัติงานตลอดจนมีความไม่ชัดเจนเกี่ยวกับอำนาจในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานตำรวจแก่กรณีข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นในปัจจุบันซึ่งเป็นปัญหาต่อเจ้าพนักงานตำรวจเป็นอย่างยิ่งในการสืบสวน สอบสวน ติดตาม จับกุมผู้กระทำความผิดมาลงโทษตามกฎหมาย และที่สำคัญในทางปฏิบัติของเจ้าพนักงานตำรวจเกี่ยวกับข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นยังพบปัญหาและอุปสรรคในเรื่องเกี่ยวกับอำนาจในการจับผู้กระทำความผิดโดยไม่มีหมายจับปัญหาเกี่ยวกับอำนาจในการค้นในที่รโหฐานโดยไม่มีหมายค้นและปัญหาการเข้าไปในที่รโหฐาน เมื่อผู้ถูกจับมิใช่เจ้าบ้าน ดังนั้นเพื่อเป็นการคุ้มครองสังคมให้เกิดความปลอดภัยในชีวิตร่างกายของประชาชนจึงมีความจำเป็นต้องแก้ไขปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับอำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานตำรวจในเรื่องดังกล่าวเพื่อให้มีความเหมาะสมกับสังคมปัจจุบัน ผู้ศึกษาจึงขอเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาดังกล่าวต่อไปนี้

1. ปัญหาเกี่ยวกับอำนาจในการจับผู้กระทำความผิดโดยไม่มีหมายจับ

ควรแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 78 พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจจะจับผู้ใดโดยไม่มีหมายจับหรือคำสั่งของศาลนั้นไม่ได้ เว้นแต่

(1) เมื่อบุคคลนั้นได้กระทำความผิดซึ่งหน้าดังได้บัญญัติไว้ในมาตรา 80

(2) เมื่อพบบุคคลโดยมีพฤติการณ์อันควรสงสัยว่าผู้นั้นน่าจะก่อเหตุร้ายให้เกิดอันตรายแก่บุคคลหรือทรัพย์สินของผู้อื่นโดยมีเครื่องมือ อาวุธ หรือวัตถุอย่างอื่นอันสามารถอาจใช้ในการกระทำความผิด

(3) เมื่อมีเหตุที่จะออกหมายจับบุคคลนั้นตามมาตรา 66 (2) แต่มีความจำเป็นเร่งด่วนที่ไม่อาจขอให้ศาลออกหมายจับบุคคลนั้นได้

(4) เป็นการจับผู้ต้องหาหรือจำเลยที่หนีหรือจะหลบหนีในระหว่างถูกปล่อยชั่วคราวตามมาตรา 117

(5) เมื่อมีหลักฐานตามสมควรว่าบุคคลใดน่าจะได้กระทำความผิดอาญาซึ่งอัตราโทษอย่างสูงเกินห้าปีและเป็นการจับโดยตำรวจที่มียศตั้งแต่พันตำรวจโทหรือเทียบเท่าขึ้นไป

เหตุผลของการเพิ่มเติม เพื่อเป็นการคุ้มครองสังคมให้มีความปลอดภัยจึงควรให้อำนาจเจ้าพนักงานตำรวจในการติดตามและจับกุมผู้ก่อเหตุประทุษร้ายอุกฉกรรจ์ต่อชีวิตร่างกาย ทรัพย์สินของประชาชนจนเป็นที่น่าหวาดกลัวและเป็นภัยร้ายแรงต่อสังคม เห็นควรให้ตำรวจที่มียศตั้งแต่พันตำรวจโทหรือเทียบเท่าขึ้นไปเพราะเป็นตำรวจชั้นผู้ใหญ่ซึ่งมีความรู้ความสามารถรวมทั้งมีประสบการณ์ในการทำงาน การใช้ดุลยพินิจในการปฏิบัติหน้าที่ย่อมมีความรอบคอบและรัดกุมมากกว่าเจ้าพนักงานตำรวจทั่ว ๆ ไป และเพื่อไม่ให้เกิดการกระทบสิทธิเสรีภาพของบุคคลมากเกินไปจึงเห็นสมควรให้เป็นอำนาจเฉพาะของตำรวจที่มียศตั้งแต่พันตำรวจโทหรือเทียบเท่า

2. ปัญหาเกี่ยวกับอำนาจในการค้นในที่รโหฐานโดยไม่มีหมายค้น

ควรแก้ไขเพิ่มเติม ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 92(1) “ห้ามมิให้ค้นในที่รโหฐานโดยไม่มีหมายค้นหรือคำสั่งของศาล เว้นแต่พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจเป็นผู้ค้น และในกรณีดังต่อไปนี้

(1) เมื่อมีเสียงร้องให้ช่วยมาจากข้างในที่รโหฐาน หรือมีเสียงหรือพฤติการณ์อื่นใดอันแสดงได้ว่ามีเหตุร้ายเกิดขึ้นในที่รโหฐานนั้น”

แก้ไขเป็น ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 92(1) “ห้ามมิให้ค้นในที่รโหฐานโดยไม่มีหมายค้นหรือคำสั่งของศาล เว้นแต่พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจเป็นผู้ค้น และในกรณีดังต่อไปนี้

(1) เมื่อมีเสียงร้องให้ช่วยมาจากข้างในที่รโหฐาน หรือมีเสียง หรือเมื่อมีพยานหลักฐาน ตามสมควรและมีเหตุอันควรเชื่อตามที่ได้รับแจ้ง หรือพฤติการณ์อื่นใดอันแสดงได้ว่ามีเหตุร้ายเกิดขึ้น ในที่รโหฐานนั้น

เหตุผลของการเพิ่มเติม เพื่อให้เจ้าพนักงานตำรวจผู้ปฏิบัติได้ใช้ดุลยพินิจในการเข้าไป ในที่รโหฐานได้ตามความเหมาะสมและพฤติการณ์ ซึ่งเป็นการเพิ่มอำนาจในการป้องกันเหตุ ประทุษร้ายต่อชีวิตของประชาชนในที่รโหฐานได้มากขึ้นและเพื่อให้เกิดความชัดเจนและสร้างความ มั่นใจแก่เจ้าพนักงานตำรวจในการเข้าไปในการเข้าค้นที่รโหฐานว่าไม่เป็นการละเมิดสิทธิเสรีภาพของ บุคคล

3. ปัญหาการเข้าไปในที่รโหฐานเมื่อผู้ถูกจับมิใช่เจ้าบ้าน

ควรแก้ไขเพิ่มเติม กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาตรา 92(5) “ห้ามมิให้ค้นในที่ รโหฐานโดยไม่มีหมายค้นหรือคำสั่งของศาล เว้นแต่พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจเป็นผู้ค้นและใน กรณี (5) เมื่อที่รโหฐานนั้น บุคคลผู้จะต้องถูกจับเป็นเจ้าบ้าน หรือผู้ที่จะถูกจับนั้นเป็นบุตรของเจ้า บ้าน และเป็นการจับโดยมีหมายจับ หรือเป็นการจับตามมาตรา 78”

เหตุผลของการเพิ่มเติม เพื่อเพิ่มขยายความหมายของเจ้าบ้านตามข้อยกเว้นให้ หมายความร่วมมือถึงบุตรของเจ้าบ้านด้วยซึ่งทำให้การติดตามจับกุมบุคคลตามหมายจับมาลงโทษตาม กฎหมายไม่เกิดปัญหาอุปสรรคและมีความรวดเร็วอย่างมีประสิทธิภาพ

บรรณานุกรม

- กพิพากษ์ เกียรติกรมเลิศ. ปัญหาเกี่ยวกับการค้นและการจับกุมโดยมิชอบด้วยกฎหมายศึกษาเฉพาะ **กรณีอำนาจของเจ้าหน้าที่ตำรวจในชั้นก่อนฟ้องคดี**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาวิชานิติศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง. 2546
- กฤษณะ สราญบุรุษ. **การค้นในที่รโหฐานโดยไม่มีหมายค้น : ศึกษาแนวคำพิพากษาศาลฎีกาว่า ด้วยเหตุอันควรเชื่อ**. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต. 2557.
- กิตติพงษ์ กิตติยารักษ์. **กระบวนการยุติธรรมบนเส้นทางของการเปลี่ยนแปลง**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: วิญญูชน. 2543.
- เกียรติขจร วัจนะสวัสดิ์. **หลักการไม่ยอมรับฟังพยานวัตถุ พยานเอกสาร ซึ่งได้มาโดยการจับ การค้น การยึดที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายในสหรัฐอเมริกา**. วารสารนิติศาสตร์ 9, 3 (ตุลาคม – ธันวาคม 2524): 120-136.
- เกียรติขจร วัจนะสวัสดิ์. **คำอธิบายหลักกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาว่าด้วยการดำเนินคดีใน ขั้นตอนก่อนการพิจารณา**. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพมหานคร: จีรรัชการพิมพ์. 2553

- คณิง ภาไชย. **กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เล่ม 1**. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ: คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2540.
- คณิต ณ นคร.. **กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา**, พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: วิญญูชน, 2542.
- _____. **กฎหมายอาญาภาคทั่วไป**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: วิญญูชน. 2551.
- _____. **กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา**. กรุงเทพมหานคร: วิญญูชน, 2555.
- จีรนิติ หะวานนท์. **สิทธิทางวิธีพิจารณาความอาญาตามรัฐธรรมนูญ**. กรุงเทพมหานคร: วิญญูชน. 2544.
- จรงค์ จุฑานนท์. **การคุ้มครองสิทธิของประชาชนต่อการถูกจับและตรวจค้นโดยไม่ชอบ** วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขานิติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2525.
- จรัญ ภักดีธนากุล. **คำอธิบายกฎหมายลักษณะพยานหลักฐาน**. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร : สำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา. 2553.
- ชลลดา จินตเสถียร. **ข้อยกเว้นการห้ามรับฟังพยานหลักฐานที่ได้มาโดยมิชอบตามมาตรา 226/1 ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาวิชานิติศาสตร์ คณะนิติศาสตร์. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. 2553.
- นวลจันทร์ ทศนชัยกุล. **การกระทำผิดของหญิง**. กรุงเทพฯ: นิติบรรณการ, 2532.
- ปุระชัย เปี่ยมสมบูรณ์. **อาชญาวิทยา: สหวิทยาการว่าด้วยปัญหาอาชญากรรม**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2531.
- ปวีณา พันธุ์สุนทร. **ปัญหาการรับฟังถ้อยคำของผู้ถูกจับในชั้นจับกุม**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขานิติศาสตร์ คณะนิติศาสตร์. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2551.
- พงษ์เทพ ทรัพย์ศรี. **การค้นหาตัวบุคคลในที่รโหฐานในเวลากลางคืนของเจ้าพนักงานตำรวจ**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขานิติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, 2556.
- พจนา โสภางรีณวงศ์. **มาตรการทางกฎหมายที่เหมาะสมเพื่อจัดระเบียบเกี่ยวกับการชุมนุมสาธารณะ**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาวิชานิติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.(2554).
- ภาสกร ฌานสุธี. **คำอธิบายความผิดเกี่ยวกับเจ้าพนักงาน**. กรุงเทพมหานคร: นิติบรรณการ. 2552.
- ณรงค์ ใจหาญ. **หลักกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เล่ม 1**. กรุงเทพมหานคร: วิญญูชน. 2555.
- เริงธรรม ฉิมพลี. **สัมมนากฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา**. กรุงเทพมหานคร: สหมิตรออฟเซท. 2534.
- ระเบียบคณะกรรมการ ป.ป.ส. ว่าด้วยการแต่งตั้งการปฏิบัติหน้าที่และการกำกับดูแลการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงาน ป.ป.ส. พ.ศ. 2545.

- วีระ โลจายะ. **กฎหมายสิทธิมนุษยชน**. กรุงเทพมหานคร: แสงจันทร์การพิมพ์. 2531.
- วรพจน์ วิศรุตพิชญ์ . **สิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: วิญญูชน. 2543.
- ศศิวิมล เสมอใจ. **การบังคับใช้กฎหมายในเรื่องการออกหมายจับโดยศาล**. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต, สาขานิติศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. 2552.
- สหรัฐ กิติ ศุภการ. **หลักและคำพิพากษากฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา**. กรุงเทพมหานคร: อัมรินทร์ พรินต์ติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง. 2557.
- สุขสมัย สุทธิบดี. **กระบวนการยุติธรรมกับปัญหาและบทบาทของพนักงานตำรวจ**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง. 2546.
- อนันต์ ลิขิตชนสมบัติ. **มาตรการการลงโทษทางอาญาแก่ผู้กระทำความผิดในคดีสิ่งแวดล้อม**. ผลงานส่วนบุคคล, หลักสูตรผู้พิพากษาผู้บริหารในศาลชั้นต้น สถาบันพัฒนาข้าราชการฝ่ายตุลาการ ศาลยุติธรรม สำนักงานศาลยุติธรรม. 2557.